

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä lokakuuta 2013 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 160/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Silja Ruokola, liikenne- ja viestintäministeriö

- lakimies Antti Nironen, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- tarkastaja Santtu Hellstén, Säteilyturvakeskus STUK
- kuljetusasiantuntija Jari Harju, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Poliisihallitus
- Tullihallitus
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Kemianteollisuus.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia. Ehdotetuilla muutoksilla siirrettäisiin norminantovaltaa ja siihen liittyviä tehtäviä liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Jatkossa Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi turvallisuutta edistäviä vaarallisten aineiden tie- ja rautatiekuljetusmääräyksiä, jotka nyt on annettu liikenne- ja viestintäministeriön asetuksilla. Liikenteen turvallisuusvirastolle säädetäisiin valtuudet antaa myös eräitä vaarallisten aineiden ilma- ja merikuljetuksia koskevia määräyksiä. Samalla ehdotetaan lisättäväksi markkinavalvontakeinoja Turvallisuus- ja kemi-

kaalivirastolle ja tarkistettavaksi eräitä muita vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain säännöksiä. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi tarkistuksia, jotka osin liittyvät perustuslain vaatimukseen säädöstasosta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Ehdotus sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla annetut liikenne- ja viestintäministeriön asetukset jäisivät kuitenkin voimaan, kunnes ne kumotaan. Samoin voimassa olevat poikkeusluvat ja alueelliset kuljetusrajoitukset jäisivät voimaan sellaisenaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksellä ehdotetaan siirrettäväksi vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevaa normantovaltaa ja eräitä nykyisin liikenne- ja viestintäministeriölle kuuluvia tehtäviä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Esityksellä ehdotetaan kaikkia kuljetusmuotoja koskevaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin (719/1994) muutoksia, joiden perusteella Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa esityksessä yksilöityjä tarkempia määräyksiä erityisesti vaarallisten aineiden rautatie- ja tiekuljetuksista. Jo nykyisin virasto antaa määräyksiä vaarallisten aineiden ilma- ja aluskuljetuksista. Viraston määräyksillä pyritään varmistamaan vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuus. Viraston tehtävänä olisi jatkossa myös myöntää poikkeuslupia maakuljetuksissa sekä alueellisia vaarallisten aineiden kuljetusrajoituksia. Uuden lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla määrätyt alueelliset kuljetusrajoitukset ja annetut poikkeusluvut jäisivät kuitenkin voimaan. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi lisäksi mm. myöntää postitoiminnan harjoittajalle tietyissä tilanteissa hyväksynnän vaarallisten aineiden lentopostilähetysten käsittelyyn.

Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää perusteltuna, että vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvistä varsin laajoihin teknisiin ja yksityiskohtaisiin kansainvälisiin määräyksiin perustuvista seikoista säädetään jatkossa esityksen mukaisesti viraston määräyksillä. Liikenteen turvallisuusvirastolla on jo ennestään asiaa koskevaa asiantuntemusta, ja valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että alan asiantuntemusta ja tehtäviä keskitetään esityksessä ehdotetulla tavalla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan myös uusien tehtävien vaatimasta resurssien tarpeesta on pidetty riittävästi huolta. Valiokunta kiinnittää kuitenkin yleisenä kysymyksenä huomiota siihen, että Liikenteen turvallisuusviraston tehtäviä on jatkuvasti lisätty ja viraston resurssien yleiseen riittävyyteen on siten myös jat-

kossa tärkeää kiinnittää huomiota. Mikäli tehtäviä siirtyy viranomaiselta toiselle lähtökohtaisesti myös tehtävän toteuttamiseen tarvittavan resurssimäärän olisi johdonmukaista siirtyä tehtävän mukana.

Valiokunta pitää hyvänä, että vaarallisten aineiden kuljetusasiain neuvottelukunnan työtä on valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarkoitus jatkaa, vaikka esityksessä ehdotetaankin neuvottelukuntaa koskevien säännösten kumoamista. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota esityksen 11 d §:n 3 ja 4 momenttien muotoiluun ja tuotu eräänä näkemyksenä esille, että mainitun pykälän 1 momenttiin kohdistuva viittaus on siinä määrin epäselvä, että se saattaa väliaikaisesti aiheuttaa turvavelvoitteiden heikentymisen tiettyjen radioaktiivisten aineiden kuljetuksissa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan näitä kuljetuksia koskeviin turvatoimiin liittyvät määräykset ovat hyvin yksityiskohtaisia ja luonteeltaan teknisiä. Muun muassa tästä syystä on tarkoituksenmukaista, että lain tasolle sisällytetään vain suhteellisen yleisluonteinen säännös ja ko. säännöstä täydentäen niistä vaarallisista aineista, joihin turvatoimia koskevia säännöksiä sovelletaan, säädetään tarkemmin asetuksella ja viraston määräyksillä. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä, että ko. alemmanasteisilla säännöksillä huolehditaan siitä, että väitettyä turvavelvoitteiden väliaikaista heikentymistä ei synny.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kalle Jokinen /kok	Raimo Piirainen /sd
vpj.	Osmo Kokko /ps	Janne Sankelo /kok
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Eila Tiainen /vas
	Thomas Blomqvist /r	Ari Torniainen /kesk
	Markku Eestilä /kok	Reijo Tossavainen /ps
	Ari Jalonen /ps	Oras Tynkkynen /vihr
	Merja Kuusisto /sd	Mirja Vehkaperä /kesk.
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.